

ISO 500'de plastik ve kauçuk sektörü...

EKONOMİDE SATIR ARASI

Hilmi Develi

hilmedeveli@gmail.com

Istanbul Sanayi Odası'nın (İSO) "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2016 Yılı Araştırması"nda yer alan plastik ve kauçuk mamulleri üretimi yapan firmaların durumu, bayram öncesi konuşma olanağını bulduğum Plastik Sanayicileri Derneği (PAGDER) Yönetim Kurulu Başkanı Reha Gür'den değerlendirmesini rica ettim.

Dünya ve Türkiye plastik sektörünü yakından izleyen Reha Bey'in değerlendirmeleri önemli...

Reha Bey şunları söylüyor; "2016 yılında İSO İlk 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesindeki kauçuk ve plastik ürünleri imalatı firmalarının üretimden net satışları, %5.4 oranında düşüş gösterirken; maliyetlerdeki artışların etkin bir şekilde yansdığı dönem karlılarındaki çok ciddi düşüşler, enerji ve hammadde giderlerinde dışa bağımlılık mecburiyeti ve stabil olmayan kurların da etkisiyle yönetimi beceri gerektiren maliyetler nedeniyle önemli unsurların acil müdahale gerekliliğini ortaya koymuştuk.

Geçtiğimiz yıl sektörel tanıtım gruplarının kapatılmasıyla küresel pazarlardaki tanıtım olanakları kısıtlanan plastik sektörden ISO 500 listesinde yer alan firmaların gelirleri bir önceki yıla göre gerilemiş.

Çatı kuruluşumuz Plastik Sanayicileri Federasyonu'nun (PLASFED) ISO 500 listesine ilişkin raporunda bazı firmaların plastik endüstrisinin önemli imalatçıları olarak farklı NACE kodu altında kayıtlı olduğu için dolayısıyla listede yer alan sektör temsilcilerinin sayısında farklılık görülebiliyor.

PLASFED'in raporunun verileri 20 plastik ve kauçuk sektör firmasını kapsamakta birlikte, sıralamada yer alan toplamda 37 sektör temsilcisinin plastik imalatı ile iştigal olduğunu söylemek de mümkün.

Verilere baktığımızda, sırasıyla net üretimden satışlar %5.4, net satış hasılatı %2.4 ve net aktiflerin %8.2 gerilediği görülüyor.

Ancak bu gerilemelerin enflasyon ya da ortalama dolar kurundaki değişimlere göre değerlendirildiğinde daha anlamlı olacağını düşünüyoruz.

2016 yılı ortalama enflasyonunu %8'in üzerinde ve ortalama dolar kuru artışının da %10 dolayında gerçekleştiği düşünüldüğünde, sanayicilerimizin zorlu bir yılı geride bıraktığı tüm açıklığı ile gözler önüne seriliyor.

2015'de de ortalama enflasyonun %8'in üzerinde ve ortalama dolar kuru artışının da %10 dolayında gerçekleştiği düşünüldüğünde, sanayicimizin yine zorlu bir yılı geride bıraktığı ve alarmin bu yıl için de devam ettiği gerçeğini unutmamak gerekiyor.

İSO verilerinin bize gösterdiği gibi, ülkemizde sanayiye, özellikle plastik sanayisine öncelik verilmesi gerekiyor.

Şu günlerde ülkemizin tek yerli hammadde tedarikçisi konumunda olan Petkim'in petrokimyasal ürünlerde yeni yatırım ve kapasite artışları gündemde.

Bu haber biz plastik sanayicilerini fazlasıyla umutlandıran bir gelişme oldu.

Sanayimizin hammadde ihtiyacının mevcut haliyle yalnızca %15 gibi küçük bir oranını karşılayan Petkim'in yapacağı ek yatırımlar gerek plastik sanayimize, gerekse plastik imalatı yapan otomotiv, beyaz eşya, hazır giyim gibi sayısız sektörde daha rekabetçi koşullarda üretim yapmalarına olanak sağlayarak karlılıklarında ve ihracat gelirlerine olumlu yansımaları olacaktır.

Aksi halde Türkiye plastik sektörünün yaşayacağı zorlukların olumsuz etkileri başta otomotiv olmak üzere, elektrik ve elektronik alanına, beyaz eşyaya, inşaat, tekstile, makine sektörüne ve daha birçok iş koluna geniş dalgalar halinde yansıtacaktır.

Plastik sektörüne verilecek her destek, diğer bütün sektörlerde de destek vermek anlamına gelir. Ekonomi Bakanlığı'nın, Kalkınma Bakanlığı'nın, hükümetimizin ülkemiz refahını artırmak için stratejik sektörlere azami ölçüde destek vermesini bekliyoruz.

İSO sıralamasına giren İlk 500'ün, 2016'da 2015'e kıyasla ortalama olarak tüm göstergelerde pozitif performans sağlamalarına karşı, İlk 500'e giren plastik firmalarının üretimden satışlar (net), satış hasılatı (net), net aktifler, dönem kârı (vergi öncesi), ihracat, çalışan sayısı (kişi), dışındaki tüm göstergelerde pozitif performans gösterdikleri görülmektedir.

Katma değerli ürün üretiminde sektör olarak Çin'in dahi gerisindeyiz.

Geçtiğimiz yıl sektörel tanıtım gruplarının kapatılmasıyla küresel pazarlardaki tanıtım olanaklarımız da kısıtlandı.

Seçimlerin de geride kalmasıyla siyasi istikrar ile ekonomiye ve sanayiye daha fazla ağırlık verilmesi gerekliliğine bir kez daha dikkat çekmek istiyorum."

PAGDER Başkanı Reha Gür'ün ISO 500 2016 Yılı Araştırması'nda listeye giren plastik ve kauçuk sektöründeki firmaların değerlendirmesi ve sanayiye ilişkin görüşleri özetle bunlar.

Yargıyı 'düzeltmek' kimin sorumluluğu?

Başbakan Binali Yıldırım, bayram öncesi **Istanbul Sanayi Odasının** Beyoğlu'ndaki yeni hizmet binasının açılışında konuşurken muhtemelen bazıları için yadigarıca bir konuya da değinmişti. Faiz ve kıdem tazminatı gibi iş dünyasını doğrudan ilgilendiren meselelerin tam ortasında yargının ne yeri olabirdi?

Ancak Yıldırım bu alana sadece değinip geçmedi... Aynen şöyle dedi: "Yargı çeşitli şekillerde maalesef zemin

ve güven kaybetti. Şimdi artık bunu da yeniden tesis etme zamanıdır. Bu konuda yasal düzenlemeleri sıfırdan yapsak bile bu işin normale dönüşü için zihinsel değişime ihtiyaç var." Altın çizmek gerek ki, bu sözler son dönemde herhangi

bir yetkilinin ağzından duyduğumuz en sağduyulu tespiti oluşturuyor. Konunun ifade edildiği zemin de iyi seçilmiş, çünkü bütün 'faiz retorikine' karşın herhalde hükümet yatırımlarının durmasının arka planında hukukun yapranmışlığının yattığını biliyoruz. Çünkü hukukun belirsizleştiği ve keyfi kullanıma açık olma sinyalleri verdiği bir ortamda, hiçbir girişimci kendi haklarının ve yattığı sermayenin geleceğine güvence duyamaz. Dahası böyle bir ortamda yurt dışından bulacağı finansmanın da 'fiyatı' her zamankinden daha fazla olur ve uluslar arası ortaklıklar kurma açısından handikaplı bir konuma sıkışıp kalır.

***

Dolayısıyla Yıldırım'ın yargı konusunu açması ve ayrıca bunu zihniyete bağlaması gayet olumlu olmuş... Çünkü yargı 'düzelecekse' bu sadece siyasetçilerin ve yargı mensuplarının değil, iş dünyasının da zihniyetinin, diğer deyişle yargıya bakışının değişmesini gerektiriyor.

Ne var ki konuşmasının devamında, Yıldırım bu mesafeli değerlendirmeyi sürdürmüyor daha dar kapsamlı bir siyasete tercüman olmuş. Yargının yeniden güven kazanması için yapılması gereken şeylerin belli olduğuna işaret ettikten sonra şöyle devam etmiş: "Mahkeme kararı bizi mutlu etmeyebilir. O kanun orada yazılı olduğu ve o hükümler yazılı olduğu müddetçe ona rıza göstermemiz lazım. Ne yapacağız? Değiştireceğiz. Maksat o yargılamadan hasil oluyorsa yasayı değiştireceğiz. Bunun yolu da parlamentodur, yol değildir. Yollara düşmek değildir. Çalışıp çabalayıp değiştireceğiz. Ana muhalefet partisi, iktidar alternatifi parti onun başkanının yapması gereken parlamentoda bu meselenin takipçisi olmalıdır. Biz de şikayetçiyiz. Sadece o şikayetçi değil."

***

İtiraf etmek gerek ki bu epeyce ilginç bir söylem... Ortada yargının niçin ve ne yönde sorunlu olduğunu gayet iyi bilen bir iktidar partisi var. Ayrıca bu yargı sisteminin düzelmesi için nelerin yapılması gerektiğini de biliyor... Durumdan şikayetçi olduğunu bile açıkça belirtiyor. Bunu değiştirmenin yolunun parlamentodan geçtiğini, yasaların değiştirilmesi ile işe başlanması gerektiğini de söylüyor... Üstelik Meclis çoğunluğuna da sahip... Ancak her nedense ihtiyaç duyulan adımı bir türlü atmıyor.

Onun yerine çok da anlaşılır olmayan bir biçimde yasaların değişmesi için 'çalışıp çabalamaktan' söz ediliyor ve muhalefet de meselenin takipçisi olmak üzere parlamento siyasetine davet ediliyor...

Meclis çoğunluğu AK Parti'nin elinde olduğuna göre 'çalışıp çabalamakla' kast edilen ne olabilir? Acaba ideolojik koalisyon ortağı MHP mi yargının düzeltilmesine karşı çıkıyor? Öte yandan bu alanda herhangi bir reform için muhalefetin oyuna ihtiyaç duymayan bir iktidarın muhalefetten 'meseleye sahip çıkmasını' istemesinin anlamı ne? Yoksa bizzat AK Parti içinde de yargının düzeltilmesine itiraz mı var? Cevaplar için belki de Yıldırım'ın bir sonraki konuşmasını bekleyeceğiz...

Sonuçta Yıldırım'ın yargı konusunu ele alması son derece hayırlı olmuş. Çünkü böyle bir sorun yokmuş gibi iş dünyasından yatırımcı bekleyenlerin belki bu vesile ile biraz daha gerçekçi olmaları sağlanabilir.

Para mal değil malın gözüdür

Geçen hafta **Istanbul Sanayi Odası** Meclisi'ne hitaben bir konuşma yapan Başbakan Binali Yıldırım, bankalara yüksek faiz

uyarısı yaparak şunları söyledi: **"Bu, hareketten önce son çağrıdır. Tren kalkıyor hareketten önce son çağrıyı yapıyorum. Ya adam gibi makul bir faiz oranını benimsersiniz ya da bunun da tedbirini alırız. Bankacılarımız tehdit olarak algılamasın. Elimizde araçlarımız var. Ellerinden parayı alacak değiliz. Aracımız olduğunu bilsinler. İstiyoruz ki doğal seyrinde işler düzelsin. Nasıl Kredi Garanti Fonu ile kaynak ürettiyse diğer tedbirlerimizle iş âlemini rahatlattıysak bankalar da çaresiz diye düşünmesinler."** Başbakanın, ekonomik büyümeyi sürdürmek amacıyla kalkınmanın lokomotifi addettiği sanayi kesimine arka çıkmak amacıyla yaptığı uzunca konuşması içinde vurguladığı en önemli husus **"bankaları mevduat toplamak için faiz artırma yarışına girmemeleri"** şeklindeki ikazıydı.

KIRK KÂR MI KIRK ZARAR MI?

Lafı uzatmadan **"bankaların kârlılığı"** üzerine bir şey söylemek istiyorum. Bir ülkede ekonomiyi çökertecek şey, bankaların çok kâr etmesi değil, bırakın **"çok"** olup olmadığını, sektörün zarar etmesidir. Ancak burada sorulması gereken soru şudur. Sakın, bankaların bugün ettikleri kârlar, (yarın ağır faiz yükü yüzünden batan sanayicilere verdikleri kredilerin geri ödenememesi yüzünden) edecekleri zararın sebebi olmasın. Teorik ola-

rak, akıllı ve dürüst bankalar, yüksek faizle mevduat toplayıp, bunu daha da yüksek bir faizle (muhtemelen aldığı borcu geri ödeyemeyecek) zayıf şirketlere borç vermez denebilir. İşte tam bu noktada benim aklıma Hükümetin bir süre önce uygulamaya koyduğu ve Başbakanın iftiharla sözünü ettiği **"Kredi Garanti Fonu"** geldi. Acaba bankalar yüksek faizle mevduat toplama yarışına sokan şey, bizi bu **"Kredi Garanti Fonu"** olmasın? Nasıl olsa verdiğim krediyi, alan şirket ödeyemezse devlet ödeyecek diye tedbirsiz davranmış olmasınlar?

FAİZLERİ PİYASA BELİRLER

Serbest piyasa düzeninde faiz dâhil, her malın fiyatını piyasa belirler denir. Bu önerme doğrudur ama fiyatın özellikle faizin doğru noktada oluştuğu şüphelidir. Yoksa Merkez Bankalarının **"faiz politikası"** diye bir şey olmazdı. Kaldı ki; **serbest piyasa denilen ideal ortam, hiçbir zaman o kadar ideal değildir. Mesela futbolda "atabildiğin kadar gol at, golün fazlası olmaz"** dense de ofsayttan veya faulle atılan goller sayılmaz. Hele hele maç şikeyle kazanılmışsa, iptal edilir. Peki, serbest piyasada hiç mi ofsayt yok, hiç mi kural çiğnenmiyor, hiç mi şike/kartel tertiplenmiyor? Bunların daniskası yapılırken **"faizleri piyasa belirler"** diyip işin içinden sıyrılanamaz.

Son söz: Devlet, faizi değil kuralları belirler.

Başbakan Yıldırım'dan bankalara son çağrı!

Başbakan Binali Yıldırım, **İstanbul Sanayi Odası**'nin meclis toplantısında yaptığı konuşmada bankacılara seslenerek, "Tren kalkıyor, harekette önce son çağrıyı yapıyorum. Ya adam gibi makul bir faiz oranını benimsersiniz yahut da biz bunun da tedbirini alırız" dedi.

Başbakan Binali Yıldırım **İstanbul Sanayi Odası**'nin yeni hizmet binasının açılışı ve meclis toplantısına katıldı. Burada bir konuşma yapan Yıldırım, bankacılara faiz oranlarını makul bir orana indirme çağrısında bulundu.

"Tren kalkıyor, harekette önce son çağrıyı yapıyorum. Ya adam gibi makul bir faiz oranını benimsersiniz yahut da biz bunun da tedbirini alırız"

diyen Başbakan Yıldırım, "Bunu bankacılarımız bir tehdit olarak algılamasın. Elimizde araçlarımız var. Ellerinden parayı falan alacak değiliz, aracımız olduğunu bilsinler. Bankalara bakıyoruz, faize, enflasyona vesaire, burada işler tersine dönüyor. Bunda bir yanlışlık yok mu? Siz bu işin erbabısınız, burada bir yanlışlık var. Bu doğal bir şey değil, sürdürülebilir de bir şey değil. Bunun çaresi var. Bu işi, biz tek taraflı yapmak istemiyoruz. Bankalara diyoruz ki 'gelin kardeşim, bak aklınızı başınıza alın, mevduat toplama yarışına girmeyin.' Birbirleriyle yarışıyorlar. 'Ne veriyorsun?', '13', 'Ben 13,2.' Sanki efendim, balık mez-bahasında müzayede yapıyor. Olur mu böyle şey?

Parayı toplayacaksınız, sonra o parayı kullanacak kimse bulamazsan ne yapacaksınız? Túrşusunu mu kuracaksınız paranın" ifadelerini kullandı.

"Kamu alımlarında mutlaka yerleşitirme ve millileştirme ile yapılacak" 180 günlük bir eylem planı yaptıklarını ve bunu bayramdan sonra ele alacaklarını aktaran Başbakan Yıldırım, "Bürokrasinin azaltılması, iş süreçlerinin hızlandırılması, önceliklerin yeniden tanımlanması, devlet mekanizmasının daha hızlı çalışmasını sağlayacak tedbirler var. Bütün toplum kesimlerinin beklentilerini karşılayacak tedbirler var. Bazılarının hoşuna gitmeyebilir. Ama önce işneyi kendimize batıracağız sonra vatandaştan isteyeceğiz. KDV ko-

nusu yeni baştan çalışıldı. Burada çelişkiler var. Bu kayıt dışılığa neden oluyor.

Bunlarda maalesef sıkıntılar yaşanıyor. Kamu alımlarında mutlaka yerleşitirme ve millileştirme ile yapılacak" şeklinde konuştu.

"Kıdem tazminatı konusunda adil bir çözüm bulacağız"

Kıdem tazminatı konusunda adil bir çözüm bulunacağını kaydeden Yıldırım, "Kıdem tazminatı, önemli konu. Burada prensibimiz çok açık, bu işin taraflarını bir araya getirip uzlaşma sağlayıncaya kadar gayret etmemiz lazım.

Biz hakemlik görevimizi yapacağız ve bu işi çalışanlarımızın hakkına, hukukuna hanel getir-

meden, onlara zarar vermeden, işverenin de sürdürülemez bir yük almasının önüne geçecek, adil bir çözüm bulacağız" diye konuştu.

"Yasayı değiştirmenin yolu parlamentodur, yol değil"

Konuşmasında CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun An-

kara'dan İstanbul'a başlattığı yürüyüşe de değinen Başbakan Yıldırım, "Mahkeme kararı bizi mutlu etmeyebilir. Ama o kanun orada olduğu müddetçe, o hükümler yazılı olduğu müddetçe, ona rıza göstermemiz lazım. Ne yapacağız? Değiştireceğiz. Eğer maksat o yar-gılamadan hasıl olmuyor-

sa, yasayı değiştireceğiz. Bunun yolu da parlamentodur, yol değildir, yollara düşmek değildir. Çalışacağız, çabalayacağız, değiştireceğiz. Ana muhalefet partisi, iktidar alternatifi parti ve onun başkanının yapması gereken, parlamentoda bu mesele-nin takipçisi olmasıdır" ifadelerini kullandı. İHA

